

Sygn. akt VIII Cz 741/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca - **Sędzia SO Małgorzata Kończal**

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2018 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **R. W.**

przeciwko **J. W.**

o zachówek i zapłatę

na skutek **zażalenia powoda**

na pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 30 sierpnia 2018 r.

sygn. akt IC 1068/18

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że ustanowić dla powoda adwokata, którego wyznaczy Okręgowa Rada Adwokacka w Toruniu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Toruniu zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości, oddalając wniosek o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie nie ma potrzeby udziału pełnomocnika. Powód radzi sobie z podejmowaniem czynności procesowych, załączył stosowne dokumenty do pozwu, prawidłowo wypełnił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd Rejonowy podkreślił, że sprawa niniejsza nie ma skomplikowanego charakteru, a jeżeli nabierze skomplikowanego charakteru, powód będzie mógł wniosek ponowić.

Powód złożył zażalenie na powyższe postanowienie w zakresie oddalenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Skarżący wskazał, że wniosek o przyznanie pełnomocnika na jego prośbę sporządził prawnik udzielający bezpłatnych porad prawnych przy Urzędzie Gminy w L.. Skarżący podał też, że ma bardzo trudną sytuację materialną, stwierdzony stopień niepełnosprawności oraz trudności w wyrażeniu stanowiska z uwagi na deficyty intelektualne. W załatwieniu spraw korzysta z pomocy pracownika socjalnego, dlatego nie jest w stanie prowadzić własnej sprawy. Odręcznie dopisał, że pismo napisała pani z MOPS, bo on sam nawet odwołania nie umiał napisać.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Wnioskodawca został zwolniony od kosztów sądowych z uwagi na trudną sytuację majątkową wynikającą ze złożonego oświadczenia majątkowego. Nie ulega zatem wątpliwości, że skarżący nie jest w stanie pokryć kosztów pełnomocnika z wyboru. Wątpliwości takowych nie miał zresztą również Sąd I instancji stwierdzając, że nie jest to jedyna przesłanka ustanowienia pełnomocnika.

W myśl art. 117 § 5 k.p.c. sąd uwzględni wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jeżeli jego udział w sprawie uzna za potrzebny. Udział adwokata lub radcy prawnego jest z reguły potrzebny, gdy sprawa ma charakter skomplikowany pod względem faktycznym lub prawnym, a strona jest nieporadna, ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych.

Jak wynika z treści zażalenia, pozew i wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu zostały sporządzone przez prawnika udzielającego bezpłatnych porad prawnych przy Urzędzie Gminy w L.. Natomiast zażalenie zostało sporządzone przy pomocy pracownika MOPS. Jak wynika z odrębnego dopisku powoda na zażaleniu, ma on trudności w wyrażaniu stanowiska na piśmie i sporządzaniu pism.

Sprawa natomiast, wbrew twierdzeniom Sądu I instancji, nie jest nieskomplikowana. Roszczenie dotyczy bowiem nie tylko zachowku, ale również zapłaty z tytułu nakładów poczynionych przez powoda na zakup nieruchomości wchodzącej w skład masy spadkowej. Sprawa zatem nie tylko pod względem faktycznym ale i prawnym już na wstępnym etapie wydaje się być skomplikowana. Sąd I instancji zresztą również przewidując, że może nabrać takiego skomplikowanego charakteru wskazał, że powód będzie mógł wówczas złożyć ponownie wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W ocenie Sądu Okręgowego, charakter sprawy oraz widoczna (głównie w zażaleniu) nieporadność powoda uzasadniają ustanowienie dla niego fachowego pełnomocnika.

Mając zatem na uwadze powyższe, należy przyjąć, że udział pełnomocnika z urzędu w rozumieniu art. 117 § 5 k.p.c. w niniejszej sprawie jest potrzebny.

Z podanych względów Sąd Okręgowy uwzględnił zażalenie na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. orzekając jak w sentencji.